

Az idén volt KEN

Március elején egy hosszú, széles, fehér szalag jelent meg az aula bejárata fölött. Figyelmeztetés céljából helyezték oda, hogy minden ki-bejáró diák énjébe véssze: április 18–20-ig KEN lesz.

E rövidítés (Közgazdasági Egyetemi Napok) valami olyasmit sejtet, hogy három napon át az egyetemista nem az Oktatásügyi Minisztérium által definiált szót jelentse, hanem például a középiskolások által annyira irigyelt,

úhított létű fiatal.

A budapesti egyetemek, kollégiumok között nem egy van, amelyeknek sikerült kialakítani a maga rendjét e hagyományok. A közgáz erről éppen nem híres. A KEN — ahogy állítják a vének — már jó ideje csak lagymatag, „megkellrendezni” program volt, tavaly pedig még egy gyengécske próbálkozásra sem futotta.

Decemberben azért ismét kitértek a pályázat lehetőségét. Igaz ugyan, hogy csak két csoport (de legalább volt aki) jelentkezett. Az egyik pályázó az EVK (Egyetemi Vállalkozói Kollégium) volt, akik négyoldalas beadványukban részletesen ismertették elképzeléseiket. A másik „nagy fába vágó” egy „másodikos baráti társaság. Az ok, hogy végül náluk maradt a fejsze,

szertünk az volt, hogy — igaz ugyan, hogy az akkor még sokkal szelösebb tervük kevésbé vallott határozottságra az EVK profizmusával szemben — az ő alapkoncepciójuk az volt, hogy e három napon az egyetemistákkal és az egyetemistákkal kell cselekedni.

Az EVK egyébként fegyelmzett, törődésről árulkodó elképzelésének szépséghibája az lehetett, hogy ők a rendezvényeken való részvételért belépőt szedtek volna és általában a profitorientáltság jellemezte munkájukat. Ez persze nem baj, Egy vállalkozói szakkollégiumtól meglepő gesztus lett volna egy jótékony KEN, de mint ingyenes közgázos nem vitatom a döntés helyességét.

A második szervezőbizottság tagjai (Cseh Balázs, Garamszegi Tamás, Eder György) az előzői ösztinte meghökkenés után (hogy tudniillik ők kapták a rendezés jogát) nekiláttak a munkának. Minde-

nekelőtt egy célt tűztek maguk elé, miszerint: a hagyományt vissza kell állítani, olyan KEN-t kell produkálni,

amit

„megemlegetnek”

a diákok, hogy ne legyen jövőre kérdéses az idei „buli” felidézése, megisméltése.

A mostani harmadik évfolyammal kezdődött az a „gimnáziumi érzés”, amit ők, a másodikosok még javában átélnek. Balázsék úgy tervezték, legyen ez a pár nap száműzése az ideges zéhákra készülődéseknek.

Pár napról van csak szó, merthogy az egy hétről azt gondolták túl hosszú lenne, szinte lehetetlen hat napon át intenzív, színvonalas mulatságot rendezni. Ráadásul ahhoz több pénz kell. Hogy mégis miből rendeznek ők? Szponzor-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Madár, ormányos, vagy KEN-guru?

Fotó: Forrai Zsolt

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

ÁRA: 5 FORINT

1991. ÁPRILIS 24.

A kiemelt ösztöndíjak odaítélési szempontjai

TERVEZET

Kiemelt ösztöndíjban részesülhet az a hallgató, akinek tanulmányi eredménye a legutóbbi félévben legalább 4,00 és egyben magasabb az évfolyama átlageredményénél; valamint aktív szakmai-közöségi tevékenységet folytat.

A kiemelt ösztöndíjat írásban kell megpályázni, legkésőbb a beiratkozás során. A pályázathoz csatolni kell a pályázó tevékenységéről szóló igazolást, illetve annak értékelését. Az ilyen igazolást be nem adó pályázók tevékenységének értékelésére az EDJB nem vállalkozik.

A pályázatokat az EDJB az alábbi pontrendszer alapján értékeli:

I. TANULMÁNYI MUNKA

(maximum 75 pont): 4,00 és 4,25 között 0 pont; 4,26 és 5,00 között 1–75 pont.

II. SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

(maximum 75 pont)

A szakmai tevékenység értékeléséhez beszámítandó írásos szakmai munka (TDK-, egyéb versenydolgozat) címét és a szakmai lektor nevét, címét (ahol elérhető) is kérjük mellékelni.

Egy dolgozatot csak egy kategóriában veszünk figyelembe (például TDK-dolgozat publikációja esetén csak az egyik kategóriában szerezhető rá pont).

a) Egyetemi TDK:

50–45–40–25 pont, rendre: az I–II–III. helyzésért, illetve az elfogadott dolgozatért. Többszeres dolgozat esetén mínusz 10 pont. Páros félévekben az előző félévi dolgozat figyelembe vehető.

b) Demonstrátori munka:

25–30 pont, ha a tanszék komoly kutatómunkát igazol, 10–20 pont, különben a végzett munka függvényében. Kérjük a tanszékeket, hogy profiljuknak megfelelően sorolják fel azokat a lehetséges, az adott félévben előforduló tevékenységeket, feladatokat, melyeket demonstrátorok végezhetnek egyáltalán (például szeminarium-vezetés X alkalommal,

tankönyvírásban való részvétel és a többi). Az adott pályázó demonstrátori tevékenységének értékelése nem egy pontszámból álljon, hanem az összes általa végzett feladatra kapott részpontszámokból. (Az, hogy a részfeladatokat, hogy súlyozza a tanszék, már saját belügye.)

c) Kari TDK,

tanulmányi verseny:

30–25–20–15 pont, rendre: I–II–III., indult.

d) Publikáció

szakmai folyóiratban:

0–60 pont, a folyóirat és a cikk színvonala alapján, a

(Folytatás a 2. oldalon.)

Fittyet hányva a törvénynek — avagy a törvény szellemében

Sokan bizonytalanságban hagyták el az egyetemi tanács ülését április 12-én, ugyanis az volt az érzésük, hogy nem sikerült egyértelműen lezárni az egyetemi változtatásokkal kapcsolatosan bizonyos kérdéseket.

A napirenden a változtatás ütemtervének elfogadása szerepelt. Ezzel kapcsolatban két javaslat került a testület elé, a három reformbizottság által beterjesztett menetrend és a Kupcsik József oktatási

rektorhelyettes által készített ütemezés.

Megállapodás szerint a három bizottság összevont anyagát április 30-án hozza a nyilvánosság elé, amelyről a küldöttgyűlés május 21. vagy 22-én nyilvánít véleményt és a megválasztandó egyetemi vezetésnek tesz ajánlásokat az egyetem jövőjét érintő kérdésekben. A küldötttervezetnek kell dönteni majd az új egyetemi tanács létszámáról és belső felépítéséről. Feladata továbbá a jelölőbizottságok kiküldése az új rektor, illet-

ve az egyetemi tanács tagok megválasztása érdekében.

A tanácsülésen vita volt arról, hogy milyen legyen a küldötttervezet összetétele. A reformbizottságok javaslata szerint a hallgatói küldöttek mellett csak az egyetemmel 1991. április 1-jétől főfoglalkozásban álló, avagy az MTA által az egyetemre munkavégzésre kirendelt főfoglalkozású oktatók, vagy kutatók vehetnek részt, mint küldöttek. Voltak, akik nem értették egyet azzal, hogy a dolgozók nem vehetnek részt a küldötttervezetben. Mások, így a Nyelvi Intézet, kifogásolta, hogy az intézetet csupán öt személy képviselheti. De javaslat hangzott el arról, hogy a tanáregedek, adjunktusok, docensek, professzorok külön-külön tíz fő után küldhessen egy képviselőt (Folytatás a 2. oldalon.)

Tudósítás a Cigánykonferenciáról a 7. oldalon

Vélemények a reformbizottságok javaslatairól

a jegyzőkönyvön kívüli reakció. Mások az átmeneti időszak szabályait szerették volna tudni. Sárközy Tamásra záporoztak ezek a kérdések, töle, mint bizottságvezetőtől és jogásztól remélve pontos eligazítást a bizonytalanságban. Sárközy Tamás hangsúlyozta, hogy megnyugtató válaszokat nem tud adni, már csak azért sem, mert bizottsága nem az átmenet szabályainak kidolgozására kapott megbízást. Ennek hiányában ez a jelenlegi,

illetve a leendő egyetemi vezetés feladata. Az a kérdés, hogy tavaly ősszel milyen jogkörrel hozták létre a küldöttgyűlést, továbbá, hogy állandó intézmény-e vagy sem. Ha állandó intézmény, úgy csak az eredeti összetételben hívható össze, ha nem, úgy az egyetemi tanács új választási kritériumokat állapíthat meg. Továbbá tisztázni kell, hogy adtak-e döntési jogot a küldöttgyűlésnek, vagy csak javaslattevő fórum?

Az is fölvetődött a bevezetésben, vajon mi lesz az itt elhangzott észrevételek sorsa. Eljuttatják őket a bizottságokhoz, ám ebből még nem következik, hogy bekerülnek-e a végső javaslatok közé, amikről egyébként szintén nem tudni, hogy a leendő egyetemi vezetés figyelembe veszi-e őket egyáltalán vagy sem. Erre hangzott el az a javaslat, hogy ki kellene kötni, csak olyan személyt lehessen rektorjelölt, aki megígéri, hogy a bizottsági javaslatokat megfogadja. Ezzel újra a kiindulópontot jutottunk vissza, azaz oda: ki, hogyan, ki vagy mi által válik rektorjelöltté, ki kinek tett milyen ígéretet tartson be, ha ilyesmi egyáltalán komolyan elvárható.

Mindezek után

(Folytatás a 3. oldalon.)

F. G.

(Nem) félünk a farkastól! (?)

Eveken át összeszorult néhányunk (sokunk?) tonka, amikor tabanak kikiáltott kérdésekről szólunk és tömbbő sűrűsödött körülöttünk a levegő. Felszegett állal vallottuk hogy nem félünk. Mi nem! Pedig féltünk, olykor fogvacogva.

Hitünk egyike e félelem megszűnésének reménye. Sokan fellélegeztek ebben az országban, hogy enyhül a szívjáki szorítás, felerősödik a csak a barátnak szóló tompított hang, a hangos megszólalást követő veritékezés, az eufória tán két hónapig sem tartott. A naivak rádöbbentek, hogy az új világ sokban hasonlít a régre. Gombamód szaporodnak az ellenzékiek, csakúgy mint korábban a partizánok. Szemünk előtt zajlottak és zajlanak a szín- és át- változások. Érdekcsoportosulások tornyosulnak fölénk. Ha-

talmi vetélkedések áldozatai vagyunk. S mintha újra elkezdénénk félni.

Csak a félelem terepe módosult. Korábban kifelé féltünk, ma félelmünk beszorult a gyárkapuk, irodák és egyetemek falai közé. Nem vagyok képes e félelem ezer szálát felfejteni, okait sem megfejteni. Csupán egyetlen vonulatára figyelek. Az egyetemen keletkezett bizonytalanság szülte félelemre. Egy korábbi írásomban a személyzetpolitika anomáliáiról szoltam. Jelen gondolatsor ennek folytatása.

A Közgazdász egy korábbi számában Rév István nyilatkozatának egy mondatára kaptam fel a fejem. „Nem lehet előre pontosan tudni, hogy ki az, aki ennek a folyamatnak végül a nyertese és a vesztese lesz.” (1991. febr. 27. 5. old.)

Mármint a reformfolyamatnak. Azt hiszem, ez a mondat félelmünk mottója is lehet. Pontosnak kifejezi azt, ami az egyetemen történik. És pontosan kifejezi azt, ami egy egyetemen nem szabadna, hogy megtörténjen. Mert egy reform (stratégia) megfogalmazásakor a vezetésnek pontosan tudnia kell, sőt stratégiájának szerves részét kell, hogy alkossa az, hogy mire kíván támaszkodni, kit kíván jutalmazni, milyen szelektív mechanizmusokat kíván működtetni. Ez a humán stratégia. (Hallgatónknak tanítjuk!) Enélkül nincs reform és nincs jól működő Egyetem. Ilyen bizonytalanságra nem szabad kárhözváltani embereket. És ennyire lebecsülni sem szabad őket. Ilyen pazarlóan nem lehet bánni erőforrásainkkal.

Mert mit sejtett egy olyan szelektív mechanizmus, ami-

nek nincsenek előre rögzített kritériumai? Azt, hogy megint nem az oktatói teljesítmény, a nemzetközileg elismert kutatási eredmények a mérvadóak. Azt, hogy itt minden megtörténhet. Bármikor, bármikor és bárkivel. Azt hiszem, ki nem mondott félelmünk ebből a helyzetből táplálkoznak. Abból az alapállásból, hogy senki nem érezheti magát biztonságban! Ez egy félelmetes és sajnos már ismert gyakorlat. Sok áldozatot követelt. A sejtjeinkbe beépült félelem e történelmi tapasztalásból táplálkozik. És újra mobilizálódott. Ha valóban van tere „az alulról építkező mozgalmaknak”, s ez is nem csupán ábrándjaink egyike, akkor a hiányzó egyéni érdekvédelem építésében szívesen részt vállalok.

KONCZ KATALIN

KENdek, a skótok

Fittyet hányva a törvénynek — avagy a törvény szellemében

(Folytatás az 1. oldalról.)

selőt. A tanszékek által megszavazott küldöttek mellett érveltek azok, akik szerint a tanszék az elsődleges érdekhordozó és egyébként is a tanszéki oktatók sorsáról lesz szó. Volt, aki az októberi küldöttértekezlet jogfolytonosságát mellett állt ki, míg mások kérték, hogy adjuk meg a jogot a tanszéknek, hogy másokat küldhessenek. De elhangzott olyan szélsőséges nézet is, hogy legyen nyitott a küldöttértekezlet és mindenki, aki ott van, szavazhasson. Ezt a javaslatot az egyetemi tanács elvetette, miután a hallgató-ság tömegélen fogva a küldöttértekezleti részvételével eleve eldönthető a kérdéseket.

Csáki Csaba rektor hangsúlyozta, hogy ha valóban kompetens döntéshozó fórumot akarunk létrehozni, akkor a bizottságok javaslatával kell egyetérteni, amely a küldöttértekezlet összehívásánál csakis az oktatókra és a kutatókra számít. Véleménye szerint a dolgozói érdekek a szakszervezetben és a kollektív szerződésben kell megnyilvánulnia.

Végül is szavazás döntötte el, hogy a dolgozók vagy csak az oktatók és kutatók részvételével hívják össze a küldöttértekezletet. Az eredeti struktúra szerint, vagyis a dolgozók részvételére hét igen és 3 tartózkodás volt a szavazat. A bizottságok javaslatát, amely

kizárja a dolgozók részvételét 14 igen szavazattal elfogadta az egyetemi tanács.

Lényeges eltérés mutatkozott az egyetemi tanács elé terjesztett két javaslat között abban is, hogy míg a bizottságok egy második küldöttgyűlést is javasoltak, addig Kupcsik professzor javaslatára erről nem szólt. Az ezzel kapcsolatos kérdésre adott válaszában a rektor elmondta, hogy a jelenleg hatályban lévő oktatási törvény szerint nem választhat rektor a küldöttgyűlést (a második küldöttértekezletnek ugyanis a rektorválasztás lett volna a feladata), mert ez az egyetemi tanács joga. S miután az oktatási törvény nem lett hatályon kívül helyezve, ezért az egyetemen e törvény szerint kell eljárnia. Néhányan megértesítették azt, hogy főleg a második küldöttértekezlet tartani. Helyette kari összekötői értekezleteknek kell az egyetemi tanácsot megválasztani, amelyek aztán megválasztják a rektort.

A küldöttértekezlet és az összekötői értekezlet, illetve egyetemi tanács felcserélhetőség volt, akik természetesen fogadták el a rektorválasztás szempontjából. Volt, aki viszont tiltakozott az ellen, hogy a fenti két eljárás alapját képező logikát össze-mossuk. A két logika ugyanis kizárja egymást. Míg az ősi küldöttértekezlet és határozatai nem igazodva a törvény-

hez a teljes egyetemi átalakulást tűzték célul, addig a másik logika — figyelembe véve a hatályos törvényt — a változatlan mellett szól. Vagyis nem kell egyetemi tanácsot és rektort választani, hiszen megbízásuk idejét még le sem töltötték. A kérdés tehát az, hogy melyik mellett állunk ki. Vagy mellőzzük a törvényt és az októberi küldöttértekezlet szellemében hajtjuk végre az egyetemi változást, vagy esetleg legitím módon is vég-re lehet hajtani azt azon a nyomvonalon haladva, amit az egyetemi törvény lehetővé tesz.

Kétségtelenül az októberi küldöttértekezlet óta jelentősen átértékelődött a helyzet, állapították meg. Ma már úgy tűnik, mintha a körülmények nem igényelnének olyan gyors változást, mint amilyenre az októberi küldöttértekezlet vállalkozott. Míg a jelenlegi helyzethez jól illeszkedik a reformbizottságok által kidolgozott oktatási és gazdasági koncepció, addig úgy tűnik, a szervezeti kérdések egyelőre nem aktuálisak. A törvény értelmében ugyanis nincs szükség újráválasztásra és változtatásra, ezért szervezeti javaslatra sincs szükség — hangzott el az egyetemi tanácson. Ezt volt, aki értetlenül fogadta, annál is inkább, miután a szervezeti kérdésekkel foglalkozó bizottsági anyagot még senki nem vitatta meg, nem utasították el, sőt bizonyos részei beil-

leszthetők a mai törvényes keretekbe. Ettől függetlenül a helyzetet konstatació, az egyetemi tanácson még az is felvetődött, hogy egyáltalán érdemes volt-e a bizottságoknak több hónapon át munkálkodni az egyetemi változtatásokon? Végül is a következő gondolat-lal zárult az egyetemi tanácsülés: súlyos politikai hiba lenne utólag megkérdőjelezni az októberi küldöttértekezletet, még akkor is, ha szervezeti és jogi vonatkozásban vannak bizonytalanságok. A szervezeti elképzeléseket sem szabadna kivonni a változtatási elképzelésekből. Egyáltalán helytelen lenne, ha e bizonytalanságok folydán elsikkadnának a bizottságok azon megállapításai, amelyek a változtatás igényét sürgetik. S, hogy végül is lesznek, vagy nem lesznek változások, ezt már a következő egyetemi vezetés dolga lesz eldönteni — állapították meg.

H. E.

A nyertesek

A KÖZGAZDÁSZ december 5-i számában megjelent pályázatra beérkezett munkákat értékelte az EDJB április 10-i ülésén. Pólt Rita—Bukucs Zsuzsanna—Zábrádi Tímea: Javaslataik az EDJB hatékonyabb és igazságosabb működéséhez (A jelenlegi ösztöndíj-rendszer előnye és hátrányai) című dolgozatát és Kovács Barnabás: Ösztöndíj-rendszerünk előnye és hátrányai című dolgozatát 4—4000 forintos jutalomban részesítettük. Munkájukat ezúton is köszönjük.

EDJB

A kiemelt ösztöndíjak odaítélési szempontjai

(Folytatás az 1. oldalról.)

szakintézmények véleményének kikérésével.

- e) AISEC-ben végzett szakmai munka, (de nem szakmai gyakorlat): 0—30 pont.
- f) Universitas-, Student-, KDC-vezetőségi tag: 0—15 pont.
- g) SG-ben végzett szakmai munka: 0—30 pont.
- h) OTDK, nemzetközi TDK: indulásért 10 pont.
- i) Fakultatív tárgyak (szak), kurzushallgatás: egyenként maximum 15 pont a végzett munka függvényében, összesen 30 pont. Maximális pontszámot (15—30) annak a hallgatónak javasoljon a kurzusvezető, az adott tanszék, aki a kurzus/fakultatív tárgy keretein belül aktív munkát végzett (kiselőadások tartása, aktív közreműködés az összejöveteleken, szakirodalom rendszeres olvasása és a főtbi). Tehát, ha érdemjeggyel kellene értékelni, számára ötöst javasolna. A fiktív négyesnek 10—12, a hármasnak 7—9 pont felel meg.
- j) Szakkollégiumokban végzett egyéb szakmai munka: 0—30 pont.
- k) Párhuzamos képzésben való részvétel: (maximum 50 pont), amennyiben a párhuzamos képzést nyújtó intézményben ösztön-

díjban nem részesül. A hallgatott tárgyak számától, az elért eredménytől függően: az ötösért 15, a négyesért 10 pontot számolunk el.

e) Egyéb: egyedi elbírálás alapján, a HTT véleményének kikérésével.

Az AISEC-től, az SG-től, a szakkollégiumoktól előzetesen egy értékelési normát kérünk, ahol rögzítik a pontok odaítélésének szempontjait. A kiemelt ösztöndíjra pályázók értékelése ne csupán egy pontszámmal történjen, hanem mellette sorolják fel, milyen tevékenységeket végzett az illető — mire, mennyit kapott.

Aki eléri a maximumot, az 5 pontonként további 1 pontot

kap jutalomponként. Nem értékelhetőek a saját célú, egyetemen kívüli tanfolyamok (például jogosítványszerzés, idegenvezetői tanfolyam és a többi).

III. KÖZÉLETI, SPORT-, KÖZMŰVELŐDÉSI TEVÉKENYSÉG

- (maximum 50 pont).
- a) Egyetemi szintű tevékenységi centrum vezetője vagy vezetőségi tagja (a csoport véleménye alapján, a munka rendszerességének és hatékonyságának figyelembevételével): 0—50 pont.
- b) Öntevékeny csoport aktivistája (a vezető írásos véleményével alátámasztva): 0—40 pont. Anyagi érdekeltégű csoport-

okban végzett munka nem értékelhető.

- c) Csoportbizalmi, DJB-s és a többi: 0—10 pont.
- d) Érdekképviseleti szervezet aktivistája HT, ÉV, EDJB: 0—50 pont. Tanulmányi és Fegyelmi Bizottság, kari tanács: 0—20 pont.
- e) Első osztályú rendszeresen sportoló, igazolt versenyző (az egyesület igazolásával): 0—50 pont.
- f) Az egyetem sportszervezetében rendszeresen játszó hallgató (a testnevelési tanszék véleménye alapján): 0—30 pont.
- g) Közgazdász, Váltó, egyéb újságokban cikkek írása: 0—30 pont.
- h) KEN: 0—10 pont.
- i) Egyéb: egyedi elbírálás alapján. Aki eléri a maximumot, az 5 pontonként további 1 pontot kap jutalomponként.

Kiemelt ösztöndíjat az a hallgató kaphat, aki az alábbi két feltételnek egyszerre eleget tesz:

- a) Összpontszáma eléri a 100-at;
- b) az EDJB által meghatározott létszámkorlátnak megfelelő, a legtöbb pontot szerzők között van (pontegyenlőség esetén a létszám nöhet).

EDJB

Ilyen is lehetne...

A jelenlegi ösztöndíj-rendszerrel több kritika érte. A legfontosabbak:

1. Az átlagot alig elmaradók és az átlagot csak csekély mértékben meghaladók között a teljesítmény-különbség által nem indokolt kb. 2000 Ft-os különbség van.
2. A jelenlegi rendszer csupán az átlag körüli hallgatókat ösztönzi. Ezen problémák orvoslására új terv kidolgozásán munkálkodunk, melynek főbb elvei a következők:
1. Továbbra is csak az előny-lamátlatot elérők kaphatnak ösztöndíjat, melynek összege az eddiginél alacsonyabb lenne (x₁).
2. Hogy az átlagot elérőket is jobb tanulásra serkentjük, őket is több kategóriába sorolnánk. A ka-

tegoria alsó határát elérők ösztöndíja „ugrana” egy bizonyos összeggel (x₂).

3. A fennmaradó összeget a korábbi rendszerhez hasonló módon — lineárisan — a száradokhoz rendelt forintérték alapján osztanánk fel (x₃).

Az ösztöndíj összege a következő módon alakulna:

- y = x₁ + k x₂ + p x₃
- y — ösztöndíj összege
- x₁ — az átlagot elérőknek nyújtott összeg
- x₂ — ugrás a kategória-határon
- p x₃ — a lineáris felosztásból származó rész
- k — a kategória sorszáma.

EDJB

Hol van már a tavalyi forradalom? „ET-szilánkok”

Ismét tanulságos volt elmenni az egyetemi tanács ülésére. Megtűnt, hogy nem kell már kapkodni a forradalom tavaly volt. Ugyhogy lényegében még a küldöttgyűlést ajánló miniszteri levél is törvénytelen volt. Tehát a küldöttgyűlés semmiről sem dönthet, viszont legyen nagyon demokratikus a küldöttválogatás. Sárközy Tamás már nem vállalja forradalmi programját. A gazdasági bizottság eleve kerülte a kényes kérdéseket. Chikán Attila nem érti, hogy akkor ő miért fáradt. Föl sem merül, hogy alkalmat hirdessenek a rektorjelölteknek a programjuk bemutatására. Bozay László nem hozza nyilvánosságra például a svéd ajánlat részleteit, mert nem aktuális, még tudnának róla a lehetséges rektorok is. Most, a nyáron, már nem aktuális az ágazati tanszékek átszervezése. Szükség van a régi vezetés rutinjára. Az egyetemi tanács jegyzőkönyve ismét a régi: szűkszavú és egy kissé szelektív. A tanulásról való jog és egy „jobb” egyetem? Nem a logika, hanem a hatalmi góccok kérdése a döntő, mert már nincsen forradalom... Tudhatta meg, aki elment az egyetemi tanács ülésére. Ahol a határozathozatal mechanizmusa kissé elmosódott volt.

Fáy Árpád
esti hallgatói képviselő

Meszéna: 22 igen

Előző számunkban hírt adtunk arról az egyetemi tanács ülésről, amelyen a testület egyetemi tanári kinevezések támogatásáról döntött. (Leszavazták Hegedűs professzori kinevezését Közgazdász 1990. április 10.). Tévesen jelent meg a Meszéna Györgyre (MSZI) leadott szavazatok száma.

Helyesen 22 igen, 1 nem és 1 tartózkodás mellett

támogatták egyetemi tanári kinevezését. Ugyancsak tévesen jelent meg az egyik (a második) alternatíva, amelyet Zalai Ernő terjesztett elő az MSZI két egyetemi tanári státusának betöltésére vonatkozóan. Helyesen:

2. A tanács a két státus betöltésére benyújtott összes pályázatot terjeszse elő a minisztérium felé.

Politológiai tanácskozás

Az átmeneti időszak egy éve

címmel tanácskozást szervez a politikatudományi tanszék május 9-én, az egyetemi tanácsteremben. Az előadásokat a tanszék belső és külső munkatársai tartják. A részletes program:

- Délutól: 10—12.30:
- Agh Attila:
A kezdet vége;
- Hajba Éva:
Legitimációs problémák és a mai magyar politikai rendszer változásai;
- Herbai István:
Író és/vagy irodalom a rendszerváltásban;
- Hlonszki Gabriella:
Magyar pártrendszer, nemzetközi pártviszonyok; Vass László:
Az átmenet eddigi eredményei a politikai rendszer átalakításában.
Délután 13.30—16.00:
- Bihari Mihály:
(ELTE): Pártrendszer — parlament — kormány;
- Kerekes Zsuzsa:
Alkotmányosság — Alkotmánybíróság;
- Kurtán Sándor:
A demokratikus magyar parlament első éve — számokban;
- Szarvas László:
A demokratikus ellenzék 1990-ben;
- Varsányiné Szabó Mária:
Az érdekegyeztetés helye és szerepe a politikai átmenetben. Az EET.

A főnyeremény egy Trabant

(Folytatás az 1. oldalról.)

rokat kutattak fel, de ami fő állításuk szerint: annyiból szervezik meg a KEN-t, amennyit összegyűjtöttek. Hogy mi lesz az esetleges hiánnyal? Olyan nem lehet, hogy ez veszélyes legyen — magyarázták a felelősök az értetlenkedőknek. Reméljük igazuk lesz!

A csütörtökön induló KEN azonban már kedden, a Pokol Hercege címért versenyző csapatok kampányhadjáratával voltaképp kezdetét is vette,

suk elé, nem beszélve a fotókiállításról, lángosról, szendvicsekről, üdítőkről. Ez utóbbiakkal a másik két induló is megörvendeztette a hirre beszállingózó diákokat. A Tervbeverők ügyesen alkalmazkodtak a Pokol-Föld-Mennyország image-hoz: oroszán, batman, koporsó riogatta a szalámikra éhes nézőket. Az aula kisebbfajta vurstlivá vedlett át, tombolát, vetélkedőt, rockybilit, tőzsdét hirdető plakátok és az egyszerre ordító Beatles-Exotic zene körítette kavalkádban.

Bing-Bond

zett a hatalmas záróbuli. Benkőék számukra is meglepően remek hangulatba zenéltek a nem kis nézősereget, akik a koncert végén tapsal kísérték az ünneplő csapatok összétáncát. Az első helyezést a Tervbeverők nyerték el, ami egy három-

emeletes csokitortával

és kétnapos pozsonyi utazással párosult. Megérdemelték. A Föld-színtén diszkórítmus mozgatta az előadók tepszt egyetemistáit. A Pokoli menzán heavy-metal dübörgött és piros ördögök mérték Maciék sörét-borát. A casinónak is az elkárhoztak barlangja adott „otthont”, míg a két emelettel feljebb elképzelt mennyország-

ban giccsszobrocskák között szolid párok tartották egymás csuklóját, keringők, tangók a muzsikájára. A fénypont az éjféle tombola volt: főnyeremény egy trabant. Búszke tulajdonosa (Szalai Géza II. évf.) bepöfögte vele a fulladozó diákok ellepte aulát.

Hajnalban ért véget a KEN. S bár a szervezők lelkiismeretes maximalisták módjára „lehetett volna jobb is”-sal foglalták össze az eseményeket, azt hiszem elégedettek lehetnek. Hiszen sikerült feléleszteni egy haladó tradíciót, sikerült egy hétre kiköszönteni a diákságot szokásos napjainból, s ami a legfőbb, jövőre felbuzdulva az ideit ötleteken bizonyára még több baráti kör próbálja majd lepipálni a '91-es napokat.

Kovács Ágnes

A KEN rendszerváltását túlélte Marx

Három társaság nevezett: az elsők (KENbridge), a másodikok (Tervbeverők) és az instruktorok (James Bond). Csak kérdés marad, mi okozta

Csütörtökön látványosan és kissé morbidan (a Tervbeverők

halottashoesin hosták

magát az ördögöt, sajna túl valóságos) hivatalosan is megkezdődtek a „napok”. Ezt követte a tréfás vetélkedés a csapatok között, latin-amerikai, görög táncház. Holló színházi show, málnaszörp, franciasaláta.

Végül szombat este elérke-

a felsőbb évesek látványos passzivitását?

A legkidolgozottabb hadjáratnak a James Bondé tűnt. Szellems propagandafilmjük sokakat vonzott oda pulpitu-

Sátáni akkord

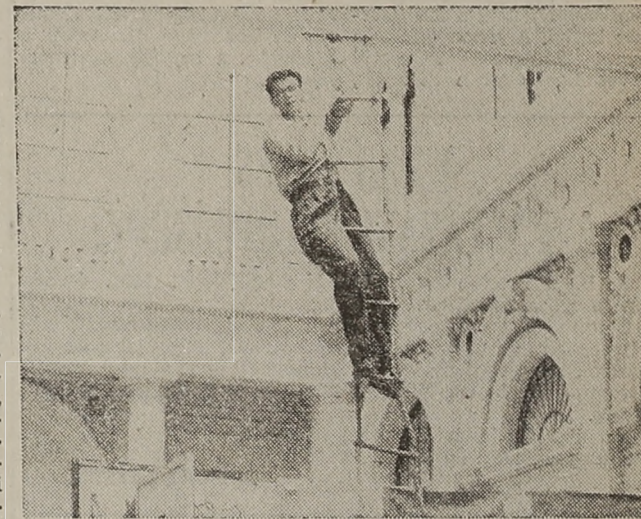
A csapat...

Emelem poharam titkos jelöltemre

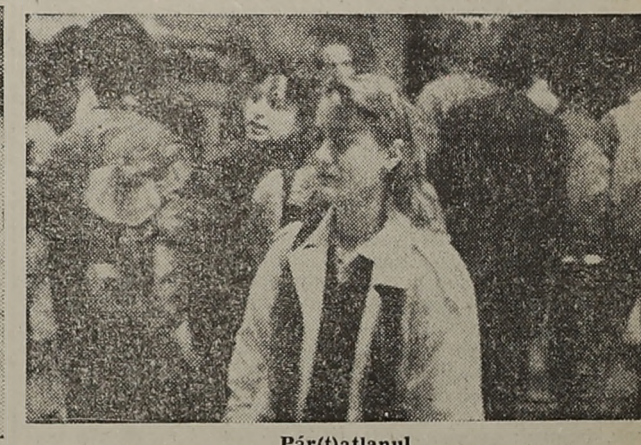
Róbert néni konyhája

Egyetemi szinten

KENd meg a kenyeredet!

Pár(t)atlanul
Fotók: Salamon Csaba, Forrai Zsolt

Vélemények a reformbizottságok javaslatairól

(Folytatás az 1. oldalról.)

a Chikán-bizottság szövege került terítékre.

A 15 hozzászólásban többnyire tanszéki véleményeket közve-tettek a tanácsstagok. Néhány villanás az elhangzottakból:

Andorka Rudolf:

A szociológia tanszék üdvözli a társadalomtudományi tárgyak nagyobb súlyát, pártolja a másodszakirányokat, ellenzi a hallgatói létszám csökkentését, nem jutott dülőre a főiskolai képzés és az alapidiplo-ma kérdésében.

Buza János:

A gazdaságtörténet tanszék hiányolja a gazdaságföldrajzot és a technológiát.

Rostoványi Zsolt:

A nemzetközi kapcsolatok tanszék kitarjt javaslatát mellett, hogy legyen nemzetközi tanulmányok kar, pártolja, hogy a nyelvi képzés az oktatás szerves része legyen.

Ágh Attila:

A politikatudományi tanszék kevesli szakirányának súlyát.

Hrubos Ildikó:

Ne legyen hallgatói létszám-csökkentés, szimpatikus a kétszintűség javasolt megoldása, de el kellene dönteni, legyen-e szelekció és hogyan, valamint, hogy mit érjen az alapidiplo-ma.

Schmidt Andrea:

Minél több a felvett hallgató, annál nehezebb megoldani a tanárok és a diákok szelekcióját, ma nagyon nehéz kibukni az egyetemről, ne legyen maximált óraszám.

Bakonyi István:

Az oktatás hétszáz óra nyelvi képzést adjon ingyen. A Chikán-bizottság képviselőjében Lengyel György főleg

jegyzetelt, néhány megjegyzéssel reagált a fölvetésekre.

Sárközy-bizottság szövegével kapcsolatban

rengeteg volt a konkrét kérdés. Néhány részlet az általánosabb megjegyzésekből:

Andorka Rudolf:

Nagyon aggasztó úgy belemenni a változásba, hogy annak nincsenek egyértelmű szabályai.

Hrubos Ildikó:

Az átmenet szabályait és a szervezeti és működési szabályzatot is ki kellett volna dolgozniuk.

Kaponyi Erzsébet:

Az anyag feltételezésekre volt kénytelen építeni, ezt nem lehet készítőin számon kérni.

Andorka Rudolf:

Rossz emlékü a főtítkárr elnevezés, problematikus a rektor-főtítkárr hatáskör, gondot okozna, ha a küldöttgyűlés egyszerre választaná a tisztviselőket, hisz nem lesz rek-

A szervezeti rendszerrel foglalkozó

tor, aki belemegy abba, hogy nincs befolyása arra, kik lesznek közvetlen munkatársai, kellene a rektorhelyettesek, dékánok, maradjon meg a kari tanács. Káoszhoz vezet, ha minden vezetőt egyszerre váltanak le, sok a tisztázatlanság, az átmenet így botrányba fulladhat.

Hrubos Ildikó:

A főtítkárr hatalma túl nagy lesz, mellette csupán nagypapaszerep jut a rektoroknak, el kell dönteni, hogy mi a karok tényleges szerepe, és azt komolyan kellene venni.

Sárközy Tamás

válaszában ismét leszögezte: a bizottság feladata nem volt világos. Így a leendő egyetemi struktúra egy szervezeti koncepciójára tettek ajánlatokat,

feltevésekre építve, tudva, a pedagógia tanszék satöbbi) hogy jön egy új rektor, aki válasz nélkül hagyta. — A ja-ugyis úgy dönt, ahogy akar. Mindezek alapján a konkrét ben, az más kérdés, hogy ki kérdéseket (hova tartozik majd ért ezzel egyet — mondta.

A Veress József-féle gazdasági bizottság szövege

maradt utoljára. Részlet néhány hozzászólásból:

Sárosi Mária:

Az oktatói létszámcsökkentés nem jó ötlet, valószínű, hogy az óraterhelési bevállalások is az elbocsátás híre születte pánik miatt túlzóak.

Mihalik István:

A kannibalizmuson alapuló fizetésemelési tervekkel egyszer már előállt a minisztérium, akkor sikerült visszaver-ni, most ne javasoljuk mi magunk.

Berki Éva:

Hiányzik az áttekinthető az üzemeltetési, fenntartási költségekről, az oktatói követelmények mellé az egyetem által nyújtandó garanciákat is meg kellene fogalmazni.

Andorka Rudolf:

Jó anyag, alapja lehet a fokozatos előrehaladásnak, a bérek alacsonyak, de nem csak

elbocsátással lennének növelhetőek, kell oktatócsere, de fokozatosan is meg lehet oldani.

Takács Zsuzsa:

A nyelvtanárok terhelése nem növelhető.

Buza János:

Ne legyen a kutatás másodlagos. A teljesítmény-előírások megélhetési gondokat vetnek föl, és befolyásolják a szakmai utánpótlást.

Hrubos Ildikó:

Szimpatikus az oktatók besorolása, de homályos, hogy miként lehet egyik kategóriából a másikba kerülni.

Sugár András:

a bizottság képviselője néhány hozzászólásra nagyon röviden reagált.

A kari tanács tagjai megalapodtak abban, hogy az elhangzottakat továbbítják a bizottságoknak és az egyetemi vezetésnek.

M. G.

Harmincnyolc-egyven évesen az ember még nem öreg. Mégis, ha belenézek itt a Szent István körüli söröző tükreibe, öregnek találok magunkat: Marit, Gábert és magamat.

Figyelem Gábert, ahogy beszél. A külseje a szokottnál sokkal rendezettebb. A ráncai ki-simultak, mégis fáradtabbnak látom, mint valaha. Hallgatom. Azt meséli, hogy az új, a legújabb egyetemi vezetés ki akarja csinálni. Névtelen levelek sokaságát kapja. Elsősorban politikai kifogások érik személyét. Eleinte nem izgatta, néhány hete idegösszeomlást kapott. Nyugtatók, altatók, tómpultság. Beszéd közben remeg a szája. Mari nyugodtabb. Szeme alja tászkás. Egykedvűen mondja, talán otthagyja egyetemi lapját. Fogalma sincs, meddig és miből él az újság, ki fogja eltartani. Magammal nézek szembe a tükörben. A névtelen levelek időszakán túlvagyok. A lapot egyszer már berekesztettük, aztán újra kezdtük. Az új egyetemi vezetés elfogad, ezzel együtt sem tudom, meddig lesz egyetemi lap Szegeden.

Nézem magunkat, s próbálom felidézni öt, három, akár csak két évvel ezelőtti arcunkat. Emlékszem, határozottan büszkének voltunk, 1986-ban például maga Berecz elvtárs rendelt bennünket, egyetemi lapszerkesztőket, a KB székébe, hogy úgy általában mérések-let-e intsen, de főként az 1956-os évforduló miatt. Külön kiemelte a Szegedi Egyetem az évi májusi számát, amit kollégáim szerkesztett. Szórákoztatónak találtuk az egész cikust, s biztosak voltunk magunkban. 1987—

Gróf Róza:

MI, 11 LAP

1988-ban is. Szakosztályülésünk, ahol Babus Endre olvasta fel a Nyilvánosság Klub alapító felhívását, megremegtetette a MUOSZ-székház falait. Az egész választmány velünk foglalkozott, s próbált megfegyverezni minket — a szakma ránk figyelt. Tudtuk, mi vagyunk a szamizdat kiadványok mellett az egyetlen olvasható sajtó. Mi, 11 egyetemi lap. Jól emlékszem, a Közgazdász példány az MSZMP-ből kizárt Király-interjúval keltett feltűnést. A műegyetemi Jövő Mérnöke sorozatban közölt „pártos” anyagaival irritálta a KB agit-propagandistákat, a debreceniek elemző cikkeikkel. Az ELTE Lapok az írószövetségszabadságról adott többféle közelítést, mi a Pozsgay-féle „túl nagy terjedelmű” interjú miatt kapunk feddést a KB-tól.

Mi, 11 lap, fontosak voltunk. Politikát csináltunk. Olvastak bennünket. Embereket neveltünk, akik megtanultak újságot olvasni vagy írni. Ma azt, gondolom, új típusú, új szemléletű újságírókat neveltünk a szakmának. Sőt talán új jelleműeket is. Nem minden esetben, persze. Magam is tudom, voltak köztünk, akik költséztől, újságírásról álmodtak, ám utóbb csikos trikójukkal és farmer-

nadrágjukkal együtt odahagyták jellemüket is. Ma főnökök, de éppúgy működnek, mint az úgynevezett kommunista elődeik. Megfélemlítenek és intrikálnak. Leváltak és ki-neveznek. S teszik ezt leginkább hatalmuk megtartása érdekében. S akadt köztük olyan is, aki talán mert nem volt elég okos, mára szöcsövévé vált „új” politikai irányvonalak-nak.

Igen, két évvel ezelőtt már kevésbé voltunk derűsek, de még bíztunk magunkban. Azt gondoltuk, ha az egyipárti rendszer eddig nem tett lehetetlenné bennünket, egy új, egy demokratikus társadalom miért is tenné ezt. Egyvalamiben azonban tévedtünk. Nem vettük észre, hogy a többpárti rendszerben nincs ránk szükség, nincs szerepünk.

Megváltozott a nyilvánosság szerkezete, nem kellene leeresztő szelepek. Az emberek, az újságolvasók azt gondolják, a mai az igazi nyilvánosság. Az egyetemi lapok ezentúl nem csinálnak politikát. A hőskor véget ért.

Mára 5 egyetemi lap maradt. Létét, működését egyre nagyobb erőfeszítéssel tudja mindegyik megtartani. Az egyetemi vezetés

néhol az udvari krónikás szerepét szánja nekik, néhol csak csöndesen várja kimúlásukat. Hiába, a felsőoktatás (is) szegény.

Hárman ülünk itt az öt szerkesztő közül. Nem vagyok biztos abban, hogy pontosan tudjuk, mi a dolgunk ebben az új főállásban sőt abban sem vagyok biztos, hogy egyetértünk helyzetünk megítélésében. En például azt gondolom, nem kell feltétlenül új szerepkört kitalálni magunknak. Miért ne maradhatnánk a régienél? A korrekt tájékoztatásra, a nyitott és kritikus szemléletű elemzésekre ma éppúgy szükség van, mint évekkal ezelőtt. A közgondolkodásban ma még éppúgy oktatni kell a szabadelvűséget és toleranciát, mint évekkal ezelőtt. A szakmailag felkészült újságírókat, úgy vélem, továbbra sem az iskolák képzik majd, hanem a szerkesztőségek, a műhelyek, ahol jövővő hivatásukat gyakorolhatják a fiatal tehetségek.

Hallom, Gábor közben újabb terveket sző. Csináljunk alapítványt, így próbáljunk meg segíteni lehetetlen anyagi helyzetünkön. Szervezzünk nyári tábort egykori és mai egyetemi laposoknak, hogy újra erőt nyerjünk és ösztönzést kapjunk. Adjuk ki korábbi fontos lap-számainkat, bizonyítsuk történelmiformáló erőnket és szerepünket. Mari és én hallgatunk. Jól van, hagyjuk az egészet, mondja Gábor.

Fizetünk, aztán mindenki megy a maga útjára. Miközben a Nyugati felé tartok, arra gondolok, hányan ülünk majd fél év múlva a sörözőben.

(SZEGEDI EGYETEM)

Akit leírt az Úristen is...

A Rajk cigányság-konferenciájáról

Mottó: ... rom som / ember / és cigány vagyok ...

Az egyetem aulájában Gera Mihály közíró nyitotta meg Révész Tamás „Búcsú a cigányteletől” című fotókiállítását április 8-án délelőtt. A válogatás a művész 1977-ben készült képsorozatából való. Ugyanekkor nyílt meg Bada Márta cigány festő kiállítása is. Este a Rajk László Szakkollégium kiállítótermében a program a Phralipe című cigány folyóirat szerkesztőségének ankétjával folytatódott. Osztójának Béla főszerkesztő bemutatta a lapot, melynek címe cigányul testvériséget jelent, profilja szerint pedig irodalmi és közéleti folyóirat. Többek között szó esett a RomaParlament működéséről és céljairól, illetve kapcsolódásáról a Phralipéhez.

Zsigó Jenő, a RomaParlament szóvivője a cigányság, illetve a cigány szervezetek megosztottságáról beszélt, ami nem annyira véleménykülönbségeket, érdeklentéteket vagy a cigányság rétegződését tükrözi, hanem inkább személyes ellentéteket, a Kádár-korszak „oszd meg és uralkodj” politikájának hatását. Balogh Attila cigány költő a cigányság belső száműzetéséről, jövőjének kilátástalanságáról beszélt. Az összejövetelt ő zárta, azzal, hogy a cigány értelmiség identitástudatáról szöveg, amely nem belülről felépített, hagyományokból és értékekből táplálkozó önmeghatározás, hanem a külvilággal, a többségi nemzettel való szembeállítás hatására létrejövő, a kirekesztettség állapotának felismeréséből fakadó folyamat eredménye lehet csak.

Az egyetemen másnap Schiffer Pál két dokumentumfilmjét láthatták az érdeklődők. A Hol laknak a cigá-

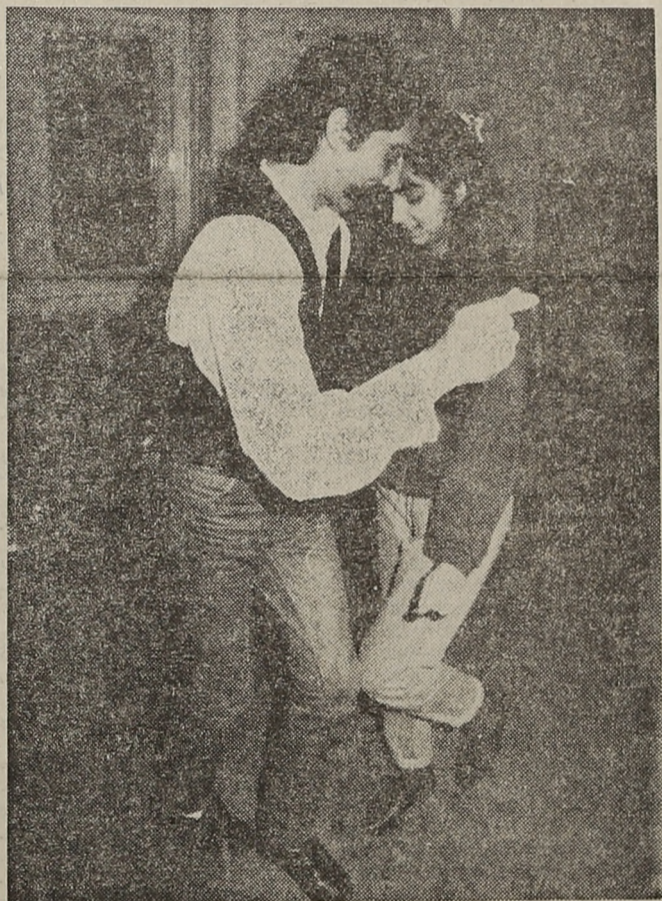
nyok? és a Mit csinálnak a cigánygyerekek? a forgatások óta eltelt 15 év dacára lebilincselte a nézőket. A hetvenes években a cigányok „megsegítésére” indították be a cigánytelepek felszámolását célzó programot. Erről a ma már zsákutcának tekintett, de akkor sokak által progresszívnek tartott tervről, az úgynevezett Cs-házakról (Cs = csökkentett komfortfokozatú) szöveg az első film. A második talán még ennél is megrázóbb volt, az ellenszenves iskolaigazgatóval, a tehetetlen tanító nénivel és a cigánycaládokkal készített riportokból kiderült, hogy miért nem végzi el a cigánygyerekek többsége már az általános iskolát sem.

Harmadnap a kollégium kiállítótermében Balogh Béla és barátai cigány táncszínház tartottak az érdeklődőknek, akik között sok cigány fiatal is volt. Egy hagyományörző csoportról van szó, amely azt tartja fő céljának, hogy az eredeti cigány kultúrát ne tévesszük össze a cigányprimások által jó pénzért előadott „magyar nótákkal”. A táncszínház tapasztalata szerint nincs izolált népi kultúra, a cigányság és a befogadó népcsoport zeneje és tánca egymás motívumaiból táplálkozik. A vállalkozó szelleműek és a jó kondícióban levők éjjel 11-ig rop-hatták a táncot.

A következő délutáni program Schiffer Pál filmtrilógiájának harmadik, egész estét betöltő része, a Cséplő Gyuri volt. Ez dramaturgiáját tekintve játékfilm, eszközei azonban a dokumentarista filmeket idézik. A hetvenes évek cigány nemzedékének kálváriáját járja végig a főhős, aki úgy indul el a Zala megyei cigánytelepről szerencsét próbálni, mint a magyar népmesékben a legkisebb fiú. Őreá azonban nem vár királykis-

asszony és fele királyság, csak a munkásszállók sivar valósága, embertelen munkakörülmények, cigányklub, dolgozók iskolája és a vurstli. Az el-sorvadásra ítélt falu nem ad perspektívát a település szélére száműzött cigányoknak, miközben a főváros magába

Pakisztánból, a török előrenyomulással egyidejűleg érkeztek ide, a Kárpát-medencébe. Nyugatra áramlásukat a befogadó országok megakadályozták, így a Kárpát-medence vált a cigányság gyűjtőterületévé. Magyarországon a XV. századtól vannak róluk fel-

Ha Béla táncol...

szívja az alulképzett olcsó munkaerőt. S miután Cséplő Gyuri rövid időre hazalátogat falujába, a hetvenes évek optimizmusával készül visszatérni a városba, amely ideig-óráig valóban a szebb élet reményével kecsegteti a nyomor, elől menekülő agrárinstele-teleket. A film után a rendező-vel beszélgettek a résztvevők. Schiffer Pál is Kemény István kezét alatt nőtt föl, az első szociológus nemzedékkel együtt. Koral filmjeire ennek a generációnak az optimizmus-nya nyomja rá bélyegét, azé a generációé, amelynek még volt ideje hinni a hetvenes évek kifulladásig tartó jólétében.

A cigánykonferencia első előadását Csalog Zsolt írószociológus tartotta. Vázolta a magyar-cigány-együttélés múltját és jelenét, a magyarországi cigányok számát körül-belül 400 ezerre becsülte (de az is kiderült beszédéből, hogy századunkban Magyarországon egyetlen komoly, átfogó kutatást végeztek, 1971-ben Kemény István szociológus vezetésével). Mezey Barna jogtörténész témája a cigánykérdés kialakulásának hazai története volt. A VI.—VII. században indultak el a cigányok

jegyzekek, bár írásbeliségük a legutóbbi időköz nem alakult ki. A feudális anarchia után Mária Terézia idejében elő-ször avatkozik be a hatalom felülről a cigányság életébe — ekkor jelenik meg a cigánykérdés először problémaként, és azóta is próbálja a minden-kori politikai hatalom rendezni a cigányok helyzetét.

A harmadik előadás Karsai László történész nagy vitát kavart ismertetője volt, amely a cigány holocaustról szólt. A levéltári adatok alapján 5000-re tette a magyarországi cigány áldozatok számát, szem-ben a korábban feltételezett 40–70 000-rel. A délelőtti Eva Davidova cseh szociológus-néprajztudós zárta, akinek előadásából kiderült, hogy a cseh-szlovákiai 800 ezer cigány — akiknek többsége Szlová-kiában lakik — a magyaror-szágiakhoz sokban hasonló éle-tet él.

A délutáni Diósi Agnes szociológus cigány életmódról szóló előadásával kezdődött. Ez-után Kovács Katalin zene-kutató érdekes hangbetétekkel tarkított ismertetőjében a ma-gyarországi és környező or-szágbeli cigányok népzenejéről volt szó. (Csak a cigányokra jellemző például, hogy hang-

szereket szájjal utánoznak.) Réger Zita a nyelvi szocializációról adott elő. A cigánygye-rekek oktatása kapcsán merült fel, hogy a velük kapcsolatos nehézségek bizonyára azzal is összefüggnek, hogy otthon nem elég ingergazdag környezetben cseperednek fel. Ez azonban a kutatások során nem igazoló-dott be, inkább a különbség a fontos; az ugyanolyan gazdag, ám cigány nyelvű otthoni kör-nyezetből a magyar iskolába való kerülés jelenti a problé-mát. (Az előadáshoz kapeso-lódva kedves cigány-gyerekjá-tékokat is láthattunk videón.) A sort délután Kriza Ildikó zárta, aki a hazai cigány folk-lórkutatás eredményeiről be-szélt.

Az esti kerekasztal-beszél-getés a cigánygyerekek oktatá-sáról folyt, Csongor Anna, Da-róczy Agnes, Dordák Tibor, Ladányi János és Morvai Bé-la részvételével. Olyan kérdé-sek merültek fel, mint: külön-osztályban vagy magyar gyere-kekkel együtt kell-e tanítani a cigánygyerekeket, illetve a ki-segítő iskolába kényszerített, de igazából nem oda való gye-rekek oktatásának kérdései.

A konferencia második nap-ján Vajda Mihály filozófus balesete miatt Ladányi János nyitotta meg. Előadása város-szociológiai kutatásainak cigá-nyokra vonatkozó eredményei-ről szólt. Ezekből kiderült, hogy a cigányok a budapesti szegénynegyedeken belül is erősen elkülönülve élnek. La-dányi szerint komoly veszélyt jelent, hogy a főváros belterü-leetének lepusztuló részén ke-zelhetetlen szociális feszültsé-geket keltő cigánygyetők jön-nek létre. Tauber István krimi-nológus szintén saját kuta-tásainak eredményeit ismer-tette és a cigány bűnözést nem általában vetette össze a ma-gyarral, hanem a hasonló szoci-ális helyzetű rétegek bűnözé-si adatait dolgozta fel. Szuhay Péter etnográfus Urbani-záció és társadalomszerkezet című előadásában az életfor-ma és a helyváltoztatás törté-nelmi összefüggéseiről hallhat-tunk. Rácz Sándor arra a kérdésre adott választ, hogy mit tehet egy cigányszervezet a cigányvállalkozókért, illetve a cigányok közötti munkanélkü-liség enyhítéséért. Végezetül a cigánykérdés országos politikai vetülete került előtérbe: Bár-sony János a kisebbségi tör-vénytervezetről, Hága Antónia, az SZDSZ cigány képviselőné-je pedig a nemzetiségi érde-kek parlamenti képviseletéről szólt. Ezután, elsősorban a képviselőkhöz kérdéseket tett föl a hallgatóság, majd Csalog Zsolt méltató szavai zárták a konferenciát.

„rom som azaz nem vállalhatom hovatartozásom mert a befogadó többség tudatában nem szerepel az etnikai másság fogalma rom som azaz akit leírt az Úristen is”

(Kovács József: Cigány vagyok)

Összeállította: Papdi Judit, Szombati Enikő, Vajda Éva és Váradi Balázs

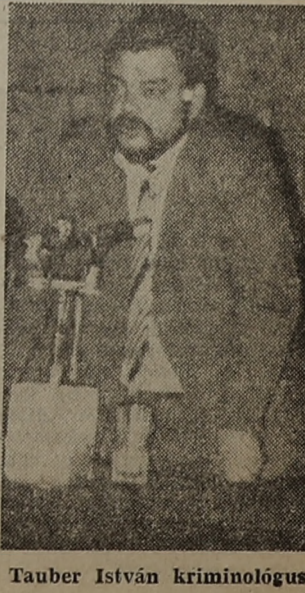
Karsai László történész

Réger Zita nyelvész

Mezey Barna jogtörténész

Tauber István kriminológus

Szemle

Aula: az átmenet problémáiról

Számos cikket szentel a gazdasági-társadalmi átmenet kérdésének egyetemünk folyó-íráta, az Aula, legutóbbi számban. Mindjárt az első szerzői, Erich W. Streißler, a bécsi egyetem oktatója Gondolatok az átmenet gazdaság-tanáról címmel írta meg mun-káját. Agh Attila, a politika-tudományi tanszék vezetője egy más aspektusból közelíti meg a témát. A politikai átmenet szereplői című cikké-ben a szociológiai megköze-lítések bírálatához kíván hozzá-járulni. Veress József (gazda-ságpolitika tanszék) és Kovács Géza (MTMI további adalé-kokkal szolgálnak a gazdasá-gi és gazdaságpolitikai válság leküzdéséről, illetve a kuta-tásnak a kibontakozásban ját-szott szerepéről írott tanul-mányaikkal.

Nem közvetlenül a válto-zásról szól, de az új politikai

helyzetben felmerülő kérdése-ket tárgyal. Kerékgyártó Györgyné és Iloncski Gabri-ella. A statisztika tanszék munkatársa Szegénységi kü-szöbszámok, avagy kik a sze-gények címmel írt cikket, a politikatudományi tanszék ok-tatója a parlamenti és parla-menten kívüli pártokról szóló elemzést publikál.

Két cikket szentel az Aula a logisztika problémakörének. Az egyiket Halászné Sipos Erzsébet, a másikat Szegedi Zoltán írta.

Legfeljebb az analógia szintjén aktualizálható Buza Jánosnak, a gazdaságtörténet tanszék munkatársának tanul-mánya az első európai inflá-cióról és annak magyarországi hatásáról (1618–1628).

Az Aula megvásárolható a földszinti könyvesboltban.

